

Täysistunto

Tiistai 1.12.2015 klo 13.59—17.09

7. Hallituksen esitys eduskunnalle yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä patenttilain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 45/2015 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 12/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 12/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelun aloittaa talousvaliokunnan puheenjohtaja edustaja Turunen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.05 **Kaj Turunen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen. Sopimuksella päätetään Suomen mukanaolosta uudessa eurooppalaisessa patenttijärjestelmässä sekä siitä, että yhtenäisestä patenttisuojasta annettu asetus ja yhtenäisen patenttisuojan käännösjärjestelyistä annettu asetus tulevat sovellettaviksi myöskin Suomessa.

Kyseessä on blankettilaki, jolla saatetaan lakina voimaan yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset. Hallituksen esityksessä ehdotetaan myös, että eduskunta hyväksyisi annettavaksi selityksen sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta. Esitys sisältää myös ehdotukset patenttilain, oikeudenkäymiskaaren, todistelun turvaamisesta teollis- ja tekijänoikeuksia koskevissa riita-asioissa annetun lain, ulosottokaaren sekä rikoslain muuttamiseksi.

Koko eurooppalaisen patenttijärjestelmä uudistuksen voimaantulo edellyttää, että 13 valtiota tallettaa ratifiointi- tai liittymiskirjansa yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehtyyn sopimukseen. Esitys liittyy valtion vuoden 2016 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Talousvaliokunta esittää yksimielisesti, että lakiehdotus hyväksytään muutoksitta.

Talousvaliokunta toteaa lausunnossaan, että sopimus ja siihen liittyvät asetukset saattavat päätökseen jo 2000-luvun alussa alkaneen prosessin, jota valiokunta on seurannut ja kommentoinut valmistelutyön eri vaiheissa. Liittymällä järjestelmään heti sen voimaantuloaiheessa Suomi varmistaa parhaiten mahdollisuudet olla kehittämässä järjestelmää suomalaisia toimijoita parhaiten hyödyttäväksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 73/2015 vp

Talousvaliokunta katsoo lausunnossaan, että uuden patenttijärjestelmän tavoitteena on helpottaa patentointia, alentaa kustannuksia ja lisätä oikeusvarmuutta. Yhtenäispatenttijärjestelmässä patentinhakija voi yhdellä hakemuksella, nykyistä vähäisemmillä käännösvelvoitteilla ja yhdellä patenttimaksulla saada patenttisuojan keksinnölleen kaikissa järjestelmän ratifioineissa maissa. Keskitetty tuomioistuinmenettely poistaa tarpeen ajaa erilliskanteita eri jäsenmaissa. Uusi järjestelmä on myös omiaan yhtenäistämään patenttisaatteen tulkintaa.

Talousvaliokunta pitää oikeusturvan ja oikeuden saatavuuden kannalta tärkeänä, että Suomeen saataisiin hallituksen esityksessä perustettavaksi puollettu yhdistetyn patenttituomioistuimen paikallisjaosto. Tämänhetkisen arvion perusteella tämä vaihtoehto turvaisi erityisesti suomalaisten pk-yritysten tarpeet parhaimmalla tavalla. Paikallisjaoston perustamista koskeva hallituksen esitys on tarkoitus tuoda erikseen eduskunnan hyväksyttäväksi.

Kustannuksista talousvaliokunta toteaa, että järjestelmässä mukanaolosta, yhtenäispatentin hyödyntämisestä ja mahdollisesta tuomioistuinmenettelystä koituvat kulut ovat vielä osin sopimatta. Tämänhetkisen arvion mukaan yhtenäispatentin vuosimaksu tulee nykyisiin patenttimaksuihin verrattuna nostamaan maksun progressiota patentin voimassaoloajan loppupuolella. Toisaalta muiden maksujen, muun muassa käännöskustannusten, on arvioitu laskevan nykyiseen verrattuna.

Patentti- ja rekisterihallitus myöntää jatkossakin kansallisia patenteja ja toimii Wipon alaisen kansainvälisen patenttiyhteistyösopimuksen mukaisena tutkivana viranomaisena. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että PRH:n toiminnan jatkuvuus turvataan. Erityisesti pk-yritysten kannalta on välttämätöntä, että kansallisen patentin saaminen kohtuulliseen hintaan on edelleen mahdollista. Talousvaliokunnan mukaan on aiheellista pyrkiä vahvistamaan PRH:n asemaa vastaanottavana ja tutkimukseen osallistuvana Euroopan patenttiviraston viranomaisena myös EU:n ulkopuolisia hakijoita ajatellen. Talousvaliokunta myös toteaa, että kun patentoinnista saatavat tulot ovat laskussa, on selvitettävä, miten PRH:n toiminnan rahoitus turvataan pidemmällä aikavälillä. Ylimenovaiheessa on taattava PRH:lle tukea budjettirahoituksella, jos se katsotaan tarpeelliseksi.

Talousvaliokunta, kuten lakivaliokunta sekä useat asiantuntijat, pitää kansallista patenttiosaamista ja sen kehittämistä tärkeänä. Suomessa on systemaattisesti panostettava IPR-osaamista edistäviin toimiin. Olennaista on myös, että suomalaiset yritykset, niin pienet kuin suuretkin, mieltävät immateriaalioikeuksien suojan keskeisen merkityksen yritystoiminnalle ja kansainvälistymiselle. Erilainen koulutus- ja opastustyö edellyttää sekä viranomaisten että eri sidosryhmien tiivistä yhteistyötä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 45/2015 vp sisältyvien 1.-6. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.